

Uppföljning av kultursamverkansmodellen i Gävleborg 2013-2015

Kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen innebär att Region Gävleborg (till och med 2014 Landstinget Gävleborg) har tagit över ansvaret för den samlade regionala och statliga finansieringen till de regionala kulturverksamheterna. Detta regleras i den statliga förordningen (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet.

De regionala kulturverksamheter som finansieras genom kultursamverkansmodellen är Arkiv Gävleborg, Folkteatern i Gävleborg, Gävle Symfoniorkester, Hälsinglands Museum, Kulturutveckling (i Region Gävleborg), Läns museet Gävleborg och Riksteatern Gävleborg. Kulturplanen ska beskriva de kulturpolitiska prioriteringarna för perioden och ge förutsättningar för samverkan mellan berörda parter. Syftet är att utveckla kulturlivet i Gävleborg.

Kulturplanen – Ett kulturliv som ger livskraft och skapar sammanhang

Gävleborgs första kulturplan, Ett kulturliv som ger livskraft och skapar sammanhang, antogs av landstingsfullmäktige 12 november 2012 och gällde för åren 2013-2015.

27 november 2013 uppdaterades planen, anledningen var att de verksamheter i kultursamverkansmodellen som bedrivs inom den egna organisationen sammanfördes till en gemensam enhet. De tidigare avdelningarna Bibliotek Gävleborg, Läns kultur Gävleborg och Musik Gävleborg sammanfördes till avdelningen Kulturutveckling.

26 november 2014 uppdaterades kulturplanen på nytt, anledningarna då var att utvecklingsområdet Litteratur och läsfrämjande tillkom samt att Landstinget Gävleborg ombildades till Region Gävleborg. Den nya organisationen ledde dock inte till några förändringar av verksamhetsinnehållet i planen.

Det är den senast uppdaterade versionen av kulturplanen som varit underlag för denna uppföljning.

De olika verksamheterna

Nedan presenteras vilka organisationer som ansvarar för de olika verksamhetsområdena i den statliga förordningen om kultursamverkansmodellen. Generella förändringar i verksamheten som ägt rum under planperioden beskrivs. De satsningar som kan kopplas till utvecklingsområden eller prioriterade perspektiv beskrivs istället vid respektive utvecklingsområde eller perspektiv.

Folkteatern i Gävleborg

Den professionella teaterverksamheten inom kultursamverkansmodellen bedrivs av Folkteatern i Gävleborg.

Folkteaterns produktioner har under perioden varit inriktade på att fånga upp frågeställningar som är aktuella och relevanta i Gävleborg. Man har under större delen av perioden prioriterat produktioner som har varit mobila och kunnat spelas runt om i länets mindre samlingslokaler. Detta är helt i linje med ett långsiktigt arbete på teatern.

Föreställningen Faust var det stora undantaget. Faust genomfördes som ett gemensamt arbete för i första hand Folkteatern i Gävleborg och Gävle Symfoniorkester, men även Kulturutveckling och länets fria teatergrupp Skottes Musikteater deltog i arbetet. Arbetet pågick i ett år och förbereddes med kafésamtal och seminarier på olika platser i Gävleborg, för att sedan leda till en storslagen föreställning på Gasklockeområdet i Gävle.

Gävle Symfoniorkester

Den institution inom kultursamverkansmodellen som bedriver professionell musikverksamhet är i första hand Gävle Symfoniorkester, men viss verksamhet bedrivs även av Folkteatern i Gävleborg. Kulturutvecklings musikverksamhet fungerar som en viktig länk mellan de professionella frilandsmusikerna och Gävleborgs olika musikarrangörer, främst skolan och föreningslivet. På så sätt bidrar verksamheten till att det fria professionella musiklivet stöds genom kultursamverkansmodellen.

Gävle Symfoniorkester har under planperioden bland annat haft fokus på att vidareutveckla hur man blir en resurs och angelägenhet för hela Gävleborg och hur verksamheten för barn och unga kan utvecklas.

Liksom för Folkteatern var Faust-projektet som sammanförde olika kulturtraditioner och -uttryck en viktig händelse för orkestern.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands Museum och Läns museet Gävleborg

I och med kultursamverkansmodellens införande förtydligades att Arkiv Gävleborg, Hälsinglands Museum och Läns museet Gävleborg är tre jämbördiga enheter med olika funktioner inom ett gemensamt regionalt musei- och arkivuppdrag.

Arkiv Gävleborg, Hälsinglands Museum och Läns museet Gävleborg ska enligt uppdragsöverenskommelserna genomföra en gemensam institutionsplanering. Samarbetet syftar till att stärka området genom att de olika verksamheterna med olika kompetenser och funktioner samverkar inom ett gemensamt musei- och arkivuppdrag – att undersöka, ompröva och gestalta länets kulturarvsberättelser och självbilder utifrån samtidens frågor.

Läns museet, Hälsinglands Museum har i samverkan med Ljusdalsbygdens Museum och Bollnäs Museum bildat en grupp för kunskapsuppbyggnad om dekorerade interiörer i Hälsingland. Genom att bedriva arbetet i samverkan med forskare vid Göteborgs Universitet kvalitetssäkras och höjs statusen på den kompetens som finns hos museernas medarbetare.

Hälsinglands Museum

Hälsinglands Museum har arbetat med två viktiga spår. Att fördjupa analysen av vad som händer när traditionens levande kyrkor blir kulturhistoriska arv och arbetet med att synliggöra och fördjupa kunskapen om den romska kulturen. Dessa båda spår har lett till flera olika utställningar, projekt och programpunkter.

Museet har även invigt en ny basutställning, De brutna mönstren. Det är en textilutställning med en bred samhällsberättelse om textilens betydelse i Hälsingland. Den handlar om linets historia, om hantverk, hemslöjd och industri, om världshandel och kulturella influenser mellan länder, om kropp, makt och kläder.

Läns museet Gävleborg

Läns museet Gävleborg har bland annat fokuserat på frågor som rör identitet, plats och social hållbarhet – t.ex. på temat industrisamhällets omvandling. Man har även synliggjort nya berättelser och perspektiv på världsarvet Hälsingegårdar genom utställningen ”Sju världsarvsgårdar från insidan” och uppmärksammat hur första världskriget påverkade det egna länet i utställningen ”Gävleborg i första världskrigets skugga”.

2013–2017 genomförs ett stort ombyggnadsprojekt på läns museets fastighet, vilket lett till konsekvenser för verksamheten under planperioden.

Genom samverkan med lokala aktörer har Läns museet avsevärt ökat sina program- och utställningsaktiviteter ute i länet under treårsperioden.

Arkiv Gävleborg

Den regionala enskilda arkivverksamheten inom kultursamverkansmodellen bedrivs av Arkiv Gävleborg.

Arkiv Gävleborg bedriver ett långsiktigt och fördjupat samarbete med länets gymnasieskolor för att utveckla verksamheten med arkivpedagogik. Utgångspunkten har varit att ge unga redskap att själva förfoga över sin historia. De skolor som har långt till verksamhetens lokaler har prioriterats. Den pedagogiska delen av webbsidan har vidareutvecklats och byggts ut för att möta behoven hos de som inte har möjlighet att resa till arkivets lokaler. Många grupper har ändå valt att åka till arkivet i Gävle och besöksantalen ökar kraftigt.

Ovako/Hofors arkiv på 200 hyllmeter är en mycket stor och viktig företagsleverens för bevarandet av Gävleborgs kulturarv. De äldsta handlingarna kommer från slutet av 1600-talet.

Kulturutveckling

Kulturutveckling organiserar den regionala främjande verksamheten inom bibliotek, crossmedia, dans, film, hemslöjd, konst och musik.

Verksamheten har under perioden gått igenom en intern utvecklingsprocess där man undersökt konsulettrollen, hur den påverkas av kultursamverkansmodellen och av att avdelningen slagits samman av tre avdelningar som tidigare haft olika sätt att driva sin verksamhet. Stort fokus har legat på att hitta konstområdesöverskridande samarbeten och ett processinriktat arbetssätt. Ett exempel är den referensgrupp för utveckling av slöjdområdet som har bildats med deltagare från länets hembygds- och hemslöjdsförbund, Västerbergs folkhögskola och Länsmuseet.

Kultursamverkansmodellen och den nya organisationen Kulturutveckling har möjliggjort att subventionsgraden på dansföreställningar inom skolan har kunnat höjas så att den idag i större utsträckning motsvarar musikproduktionerna. Detta har lett till fler förmedlade och sålda dansföreställningar till skolan.

Riksteatern Gävleborg

Riksteatern Gävleborg är en regional förening med de lokala riksteaterföreningarna som medlemmar. Verksamheten har två huvudinriktningar, verksamhetsutveckling tillsammans med de lokala Riksteaterföreningarna och att erbjuda och subventionera professionella teaterföreställningar för skolan.

Utvecklingsarbetet har varit inriktat mot ökat samarbete med Folkteatern i Gävleborg och mellan de lokala föreningarna.

Genom några av kommunernas inriktning på Skapande skola har antalet teaterföreställningar i skolan ökat under planperioden.

Uppföljning av respektive utvecklingsområde

I denna kulturplan finns åtta olika utvecklingsområden. Dessa har identifierats som särskilt viktiga och intressanta för utvecklingen av kulturlivet i Gävleborg. Nedan redogörs kort på vilket sätt kulturplanens målsättningar och prioriteringar har förverkligats av de olika kulturverksamheterna.

Mångfald av berättelser

De många olika berättelser som finns i Gävleborg måste påverka de regionala kulturverksamheterna vad gäller innehåll, men också i fråga om organisation och arbetsmetoder.

Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen har under perioden haft stort fokus på den del av utvecklingsområdet som handlar om att lyfta fram Gävleborgs många olika berättelser, genom aktiviteter, metodutveckling och i viss mån genom arrangörsutveckling.

Inom utvecklingsområdet lyfts även det interkulturella perspektivet, dvs att skapa möten mellan olika kulturer. Under perioden har aktiviteter genomförts men, med några undantag, mer som insatser än att det genomsyrar verksamheterna. För att öka kompetensen i dessa frågor har Region Gävleborg tillsammans med Länsstyrelsen Gävleborg arrangerat en årlig, välbesökt seminariedag Inspiration för integration. Flera av de regionala kulturverksamheterna har medverkat i seminarier och som deltagare. I och med de många asylsökande som kom till Gävleborg hösten 2015 förändrades förutsättningarna för det interkulturella perspektivet och arbetet med integration. Bland annat gjorde Region Gävleborg en extra utlysning av bidrag till kultur för integration. Dessa förändringar har påverkat innehållet i den nya kulturplanen där frågorna fått större prioritet.

Folkteatern i Gävleborg

Folkteatern i Gävleborgs medvetna arbete med att finnas nära sin publik och länets invånare bidrar positivt till utvecklingsområdet Mångfald av berättelser. Teatern har arbetat med detta förhållningssätt under en längre tid och under perioden förstärktes perspektivet bland annat genom att teaterns arbetsmetod ”Publika processer och dialoger” vidareutvecklades. Metoden bidrar till att utveckla teaterns relation till sin publik och att tänja på gränserna för när föreställningen börjar och slutar, genom exempelvis kafésamtal eller seminarier på teman som berör föreställningen.

Intervjuprojektet ”50 gävleborgare berättar” där två etnologer intervjuade länsinvånare om deras förändrade livsbetingelser har varit ett sätt för Folkteatern att fånga upp berättelser från Gävleborg. Dessa ledde till att man valde att sätta upp Körsbärsträdgården som gått på turné runt om på små spellokaler.

Ett annat exempel på en föreställning som tydligt stärker utvecklingsområdet Mångfald av berättelser är föreställningen Kärleken är fri. Föreställningen var en del av ett nationellt samarbete mellan Folkteatern i Gävleborg, Länsstyrelsen i Östergötland och Rädda Barnen, med finansiering från Allmänna Arvsfonden.

Projektet syftade till att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. Projektet var nationellt och föreställningen har därför spelats runt om i hela landet.

Gävle Symfoniorkester

Gävle Symfoniorkester bidrar till utvecklingsområdet Mångfald av berättelser genom att framföra orkestermusik med stor genbredd.

Gävle kommun är finskt förvaltningsområde, orkestern har deltagit i det arbetet genom att arrangera en konsert med finskt tema. Då spelades övervägande finsk musik, programbladen var på finska samt hade man finsk dirigent och solist.

Hälsinglands Museum, Läns museet Gävleborg och Arkiv Gävleborg

I inledningen av planperioden manifesterades kulturarven i Gävleborg genom att världsarvet Hälsingegårdarna invigdes. Världsarvet har påverkat de regionala museernas verksamhet exempelvis genom att man gemensamt har undersökt hur kulturarvsberättelserna skapats, vilken roll institutionerna har och har haft när det gäller valet av vilka berättelser som går till historien. Med den utgångspunkten har verksamheterna lyft fram berättelser som hittills inte varit synliga i historieskrivningen. Dessa breddade perspektiv på kulturarven har stärkt utvecklingsområdet Mångfald av berättelser. Ett exempel på detta är det gemensamma projektet Vem äger berättelserna?, där man med exempelvis undersöker relationerna mellan jordbrukssamhället och industrisamhället ("Arbetarrörelsen på fel ställe?", "Den industriella identiteten i skuggan av världsarvet" ...)

Hälsinglands Museum

Hälsinglands Museum producerade Fönster mot Hälsingland som består av tre filmer där Magdalena Dziurlikowska och Niklas Rydén förenar det dokumentära med det konstnärliga. Filmen Gården fokuserar på världsarv Hälsingegårdar ur många olika perspektiv. Resan gestaltar problematiken om att stanna, flytta eller återvända till Hälsingland. Festen handlar om festkultur förr och nu, om vårt uråldriga behov av utlevelse utanför vardagen.

Hälsinglands Museum har arbetat med det romska kulturarvet genom olika projekt och utställningar. Arbetet har vidareutvecklats och lett till att museet tillsammans med Romskt Kulturcentrum i Malmö engagerats för att bevara och synliggöra romskt kulturarv även i ett nationellt perspektiv.

Läns museet Gävleborg

Communityteaterprojektet Avtryck – identitet och plats i centrum av periferin syftade till att lyfta samtidsberättelser. Unga från fyra orter i Gävleborg tillsammans med unga från en Stockholmsförort involverades. De platser som valdes kännetecknas av att de genomgått stora förändringar och ofta beskrivs negativt av utomstående. Projektet drevs i samverkan mellan Foajé X forskare vid CFL i Söderhamn och Läns museets pedagoger. I ett anknytande intervjuprojekt lyftes berättelser från boende i stigmatiserade bruksorter fram genom boken

Motbilder – om samhällsförändringar och migration på mindre orter (Länsmuseets förlag 2014).

Länsmuseet har under planperioden inlett ett samarbete med Gaaltije – Sydsamiskt kulturcentrum i syfte att kartlägga platser, berättelser och lämningar som leder till ny kunskap om Gävleborgs samiska historia – under 2015 kunde bland annat den första samiska härden och kåtaplatsen i länet registreras.

Utställningen 7 världsarvsgårdar från insidan syftade till att fördjupa bilden av världsarvet genom berättelser och teman som inte lyfts fram i den turistiska marknadsföringen, till exempel vardagslivet, de obesuttna, alkoholen, döden och genusperspektivet.

Arkiv Gävleborg

Arkivet har bidragit till utvecklingsområdet Mångfald av berättelser genom att särskilt arbeta med arkiven efter frikyrkoförsamlingar. Målgrupper har varit gymnasieskolan samt religionsvetenskapen vid högskolan i Gävle. Syftet har varit att få väckelsehistorien att vara angelägen idag, inte bara som en historisk företeelse utan som ett avstamp när man diskuterar frågor som religiös frihet, religiöst tvång, etik och moral och varför människor är troende.

Kulturutveckling och Riksteatern Gävleborg

Projektet Skapa Dans genomförs som ett samarbete mellan Kulturutveckling och Riksteatern Gävleborg. Genom projektet har arrangörsnätverken för dans stärkts. Metoden har varit att genom att öka antalet dansföreställningar och öka kunskapen om dans hos arrangörerna och på så sätt tillgängliggörs danskonsten för en bredare publik. Projektet ledde till fler arrangerade dansföreställningar och en ökad publik tillströmning.

Kulturutveckling

Under perioden har HBTQ-frågorna lyfts på olika sätt med exempelvis HBTQ-tema på videokonststationerna i Videogud, pedagogiska paket till skolorna, och så arrangerade man en seminariedag på temat. Detta arbete har därefter fördjupas i och med att verksamheten HBTQ-certifierades under 2016..

Arrangörsutvecklingsinsatser har genomförts tillsammans med de lokala konstföreningarna.

Folk- och världsmusikgalan som arrangerades i Gävle 2013 blev en stark och viktig manifestation för folk- och världsmusik.

Kulturutveckling har tillsammans med de kommuner i länet som ingår i förvaltningsområdet för finska språket och barnhälsovården utvecklat ett erbjudande om Finska språkpaket.

Riksteatern Gävleborg

Riksteatern Gävleborg har arbetat med arrangörsutveckling tillsammans med de lokala Riksteaterföreningarna och genom att starta ett regionalt arrangörsnätverk för unga. Nätverket arrangerar ett par föreställningar per år som ett komplement till det övriga scenkonstutbudet.

Tillsammans med de kommuner i länet som ingår i förvaltningsområdet för finska språket, de lokala teaterföreningarna, de finska föreningarna, Riksteatern Riks samt sina kollegor i Dalarna, har Riksteatern Gävleborg medverkat i projektet ”Samverkan för att sprida finska teatergästspel i Sverige”. Projektet har varit lyckosamt och verksamheten har permanentats efter projektiden slut.

Av och med barn och unga

Barn och unga är en viktig målgrupp för samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen. Omställningen från att enbart arbeta ”för barn och unga” till att ha perspektivet ”för, av och med barn och unga” pågår. Mycket pågår inom metodutveckling, som också är ett viktigt uppdrag. Nästa steg behöver handla om spridning och förvaltning av de utarbetade metoderna. En annan del som behöver vidareutvecklas gäller ungas delaktighet i verksamheterna och samverkan med de kommunala kulturskolorna. I det senare är dialogen med kommunerna en nyckelfråga.

Folkteatern i Gävleborg

Folkteatern involverar referensklasser i arbetet med att utveckla föreställningar för barn och unga. Genom att lyssna på de ungas synpunkter och reflektioner blir underlaget till föreställningarna bredare.

Gävle Symfoniorkester

I och med samverkansmodellens införande har Gävle Symfoniorkester utvecklat verksamhet för barn och unga även utanför Gävle. Exempelvis har kulturskolorna i Bollnäs, Ovanåker och Söderhamn har genomfört gemensamma konserter med orkestern.

Orkestern fortsätter att samarbeta med skolan och framföra musik som komponerats av barn.

Hälsinglands Museum

Ett exempel på när Hälsinglands museum arbetat med ungas delaktighet i verksamheten är filmerna Fönster mot Hälsingland av Magdalena Dzjurlikowska och Niklas Rydén som arbetades fram i workshops tillsammans med unga.

Länsmuseet Gävleborg

När Länsmuseets arkeologiska basutställning Spår av liv omarbetades för målgruppen 9–12 år har skolelever från åk 3 fått ställa sina frågor om forntiden till

museet. Dessa frågor är en bärande tråd i utställningens berättelse om länets förhistoria.

Länsmuseets fria graffitivägg och utställningsrummet Studion är plattformar där barn och unga (6–25 år) får ta plats och utveckla sitt eget skapande.

Kulturutveckling

Kulturutveckling har utvecklat metoder för arbete med barn och unga inom olika områden. Ofta är flera ämneskompetenser involverade och de mest intressanta resultaten nås när olika konstarter samverkar. Konst och bibliotekskonsulenterna har exempelvis samverkat med konsthandläggaren med metoden Se en bok! Metoden ger personal och föräldrar idéer till hur man kan använda bilderböcker, med deras integrerade kombination av text och bild, som utgångspunkt för samtal med barn om olika livsfrågor. Ett annat exempel som utvecklats tillsammans med Litteraturhuset i Sandviken är Young Story Architects. Där uppmontras barns berättande genom programmering. Berättarryggsäcken som på olika sätt inspirerar till berättande har också utvecklats tillsammans med Litteraturhuset i Sandviken, i det arbetet har även Länsmuseet Gävleborg och Folkteatern i Gävleborg varit involverade.

Ungas eget skapande stöts exempelvis genom Skapa Dans Gävleborg en koreografitävling för unga mellan 15-21 år som arrangeras årligen i Gävleborg. Coaching och kompetenshöjande insatser erbjuds som stöd för unga filmare. Ungdomsorkestrarna Gävleborgs Ungdoms Big Band och Gävleborgs Ungdoms Folkband drivs av Kulturutveckling.

Riksteatern Gävleborg

Riksteatern Gävleborg driver tillsammans med Folkteatern i Gävleborg det unga arrangörsnätverket. Nätverket är en regional grupp med ungdomar, 16-25 år, som arrangerar scenkonst.

Nya kulturella och konstnärliga uttrycksformer

En förutsättning för detta utvecklingsområde är att verksamheten är lyhörd för det nya och okända, vilket ställer höga krav på systemet och dess flexibilitet.

Folkteatern i Gävleborg

Folkteaterns har utvecklat en verksamhetsdel som man kallar ”Publika processer och dialoger” (nämns även under utvecklingsområdet Mångfald av berättelser). Denna innefattar olika möten med publiken och samhället utanför föreställningarna. Resultatet av de mötena påverkar ofta direkt eller indirekt de sceniska gestaltningarna.

Förutom Publika processer och dialoger genomförde teatern ett strategiskt arbete i förberedelserna av den stora satsningen Faust i Gasklockan. Genom att sammanföra kulturskapare och institutioner från olika fält och dra lärdom av varandras uttryck och metoder utvecklas de enskilda aktörerna och de medverkande kulturinstitutionerna.

Processen runt rekryteringen av Folkteaterns nya konstnärliga ledning blev även den ett konstnärligt förnyelsearbete för verksamheten.

Gävle Symfoniorkester

I sitt konstnärliga utvecklingsarbete fortsätter Gävle Symfoniorkester att skapa möten mellan orkestern och andra musikgenrer, några exempel är konserten med hårdrock ”Classic Metal Crunch, skivan Stomp tillsammans med folkmusikern Görgen Antonsson och konserten Score med TV- och dataspelsmusik som kombinerades med ett LAN-party i konserthusets foajé. Genom dessa satsningar har orkestern fått möjlighet att möta en bredare publik. Man menar också att mötet med andra musiker och genrer utvecklar orkesterns eget musiserande.

Gävle Symfoniorkester beställer och uruppför regelbundet beställningsverk. Under programperioden har man inlett samarbetet med en ny chefsdirigent. Detta utvecklingsarbete har gett resultat och kvaliteten på verksamheten har höjts.

Länsmuseet Gävleborg

Genom samarbetet med Community Art-projektet Foajé X har museet utvecklat en ny väg att hitta och belysa de viktigaste frågorna för Gävleborgs invånare.

Kulturutveckling

Arbetet med crossmedia stärkts genom workshops och föreläsningar då en ny tjänst som crossmediautvecklare inrättades strax innan planperioden. Detta har bidragit till ett breddat perspektiv på berättande och på innebörden av deltagande.

Arbetet med Videogud som syftar till att öka kunskapen om videokonst, bidrar till utvecklingsområdet.

Kompositören Irene Sahlin (från musikgruppen Moneeo) skapade beställningsverket Futuristica med samplade ljud från olika verksamheter inom vården. Musikstycket bidrog till att öka intresset för samtida elektronmusik och kanske avdramatisera det som kan uppfattas som främmande genom att ljuden som användes var välbekanta.

Digital teknik för kulturskapande

Digitaliseringen påverkar hur skapande går till och erbjuder helt nya möjligheter för att tillgängliggöra kultur. Det finns invånare som av olika anledningar inte är en del av i den digitala utvecklingen. Det är därför viktigt att överbrygga digitala klyftor genom att tillhandahålla kompetens, och olika resurser.

Föreningen IDKA som genom stöd från landstinget är en teknikresurs för digitalt skapande inom olika konstområden har under perioden utrett och i viss mån omdefinierat sin verksamhet.

Kulturplanen pekar på behovet av att utarbeta en gemensam strategi för länets kulturliv med syfte att utforska den digitala teknikens möjligheter och påverkan på verksamheterna. Detta samlade grepp har inte gjorts och kanske har dagens helt igenom digitaliserade samhälle sprungit ifrån den tanken.

Gävle Symfoniorkester

I Gävle Symfoniorkesterns samarbeten med samtida kompositörer involveras samplingar och syntetiska ljud tillförs kompositionerna som exempelvis i Mattias Lysells komposition "Synaulia", som skrevs för orkestern.

Länsmuseet Gävleborg

I projektet Avtryck skapade de medverkande ungdomarna möten över de geografiska gränserna via digitala rum.

Kulturutveckling

Kulturutveckling arbetar för att stärka biblioteken som resurser för ökad digital delaktighet hos länets invånare. Detta har exempelvis skett genom IT-spåret inom kompetensutvecklingsprojektet KUB. Ett laboratorium för digital teknik DigiLab har utvecklats i linje med "maker-rörelsens" idéer om skapande och för att utveckla begreppet "Skaparbibblan" där bibliotekens funktion utvecklas från att vara en plats för konsumtion till att även rymma produktion och deltagande.

Att överbrygga geografiska avstånd

Gävleborg är ett län med en hel del glesbygd och med huvudorten längst ner i sydöstra hörnet. Därför måste vi arbeta för att tillgängliggöra kulturen oavsett var en bor i länet. Kollektivtrafiken gör det möjligt att resa till konserter, föreställningar eller utställningar. Men det är också viktigt med turnerande verksamheter. Därutöver utvecklas digitala resurser i samarbete med bibliotek, museer och biografier.

Den samordnade kvantitativa redovisningen i Kulturdatabasen har gett ett underlag för samtal om hur de regionala kulturverksamheternas olika program sprids i länets kommuner och varför det ser ut som det gör.

Kulturverksamheterna arbetar brett för att utveckla sin verksamhet och nå sina brukare bland annat via de digitala redskap som ständigt utvecklas. Samtliga verksamheter är aktiva via sociala medier. Flera av verksamheterna undersöker möjligheten att utveckla mobilappar.

Folkteatern i Gävleborg

Flera av Folkteaterns föreställningar har varit anpassade för att kunna få en stor geografisk spridning i Gävleborg och för att lyfta teman som är aktuella på många av de små orterna (exempelvis: Jag Kommer Härifrån, Var är mitt hem? och Körsbärsträdgården).

Inför Faust i Gasklockan samarbetade Folkteatern och Symfoniorkestern med en rad olika aktörer runt om i länet under rubriken Faust i Gävleborg. Syftet var att ge en plattform för en rad olika projekt runt om i länet med Fausttematiken som utgångspunkt. Arbetet har lett till läsecirklar, stadsvandringar, musikvideos, filmvisningar, konstutställningar, seminarier och mycket mer.

Under perioden har Folkteatern utvecklat en podcast och samarbetat med SR P1 Radioteatern.

Gävle Symfoniorkester

Det är en utmaning för Gävle Symfoniorkester att agera regionalt, trots bristen på lämpliga scener och att turnerandet medför relativt höga kostnader. För att ändå bli en angelägenhet för hela länet har orkestern utvecklat samarbete med Hudiksvall och Bollnäs för att de kommunerna tillsammans med Gävle ska utvecklas som noder för verksamheten i de olika delarna av länet.

Hälsinglands Museum

Inom det kommunala projektet ”Hudiksvall Hela Livet” har Hälsinglands Museum genomfört webbsändningar av aktiviteter för äldreomsorgen.

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet Gävleborgs tillgängliggör kontinuerligt kunskap och lyfter frågeställningar om museets samlingar och länets kulturarv via sociala medier som Facebook och ämnesbloggar, Instagram och den interaktiva berättelsekartan PlatsR.se. Länsmuseets fotosamlingar tillgängliggörs i en sökbar webbdatabas via museets hemsida, via länsmuseets sida på flickr.com och på History Pin.

Länsmuseet har under planperioden utvecklat nya former för utställningssamarbeten och föredragsturnéer som ökat möjligheten för människor i länets alla kommuner att ta del av verksamheten. Inom den nystartade kulturmiljöpedagogiska verksamheten erbjuds länets skolor uppsökande pedagogik i kulturmiljöer nära eleverna.

Arkiv Gävleborg

Under perioden har ett förberedande arbete genomförts med resor till de gymnasieskolor som har lång restid till arkivet. Syftet har varit att informera om Arkiv Gävleborgs verksamhet och arbetet har gett resultat med en betydande ökning av besök från skolor och användning av Arkiv Gävleborgs skolmaterial på webbsidan.

Inom projektet Hämta arkiv hämtar Arkiv Gävleborg själva regelbundet arkivleveranser från olika delar av länet.

Arbetet med att digitalisera och tillgängliggöra arkivets samlingar via webben fortsätter. Under planperioden har samlingen av flaggor och standar prioriterats.

Kulturutveckling

Under planperioden nåddes målet med minst en digital biograf i varje kommun i Gävleborg. Nästa steg i arbetet blir att stötta verksamheternas utveckling så resurserna tas tillvara på bästa sätt.

I utvecklingsarbetet inom Helge-biblioteken är det främst utvecklingen av den nya Helgewebben som bidrar till att minska avstånden i länet.

Riksteatern Gävleborg

Riksteatern Gävleborg och Folkteatern i Gävleborg samarbetar med de lokala teaterarrangörerna om programtidningen Hitta till teatern. Tidningen ökar möjligheterna för publiken att hitta till föreställningar utanför hemorten.

Kultur, hälsa och livskvalitet

Hälsa är ett tillstånd av fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Det finns ett positivt samband mellan kulturellt deltagande och hälsa. När konstnärliga verksamheter kommer ut på arbetsplatser, skolor och andra verksamheter kan det bidra till bättre hälsa och livskvalitet.

Verksamheterna genomför olika satsningar för att dels utvecklas som hälsofrämjande resurser.

Under perioden har en ambition varit att öka kunskapen om området. Bland annat har tre pilotstudier genomförts inom hälso- och sjukvården. En studie genomfördes i samarbete med primärvården och Läns museet i Gävleborg tillsammans med åtta vuxna kvinnor med utmattnings- och/eller depressionssymtom, Wij trädgårdar genomförde en studie med fem personer ur samma målgrupp som Läns museet. Ett projekt med tre deltagare drevs tillsammans med barn- och ungdomspsykiatri i Hudiksvall och danspedagogen Camilla Luccesi.

Folkteatern i Gävleborg

I föreställningen Dagar av sol och regn undersökte Folkteatern hur det kan vara att ha en demenssjukdom.

Hälsinglands Museum och Läns museet i Gävleborg

Båda museerna samarbetar lokalt med svenska för invandrare (SFI) genom pedagogiska aktiviteter och visningar. Arbetet med museernas föremål, utställningar och berättelser bidrar till att utveckla deltagarnas svenska men också till en ökad tillhörighet på den nya hemorten.

Hälsinglands Museum

Hälsinglands museum drev tillsammans med social- och omvårdnadsförvaltningen i Hudiksvall projektet ”Hudiksvall hela livet”. För att öka livskvaliteten och hälsan för äldre erbjöds de riktad programverksamhet med

föreläsningar, samtal och bildvisningar, både i och utanför museet. Projektet är nu avslutat och verksamheten har permanentats.

Länsmuseet Gävleborg

I projektet Extra Allt! fungerade länsmuseet som en plattform för barn och unga med diagnoserna add, adhd, autism och asperger. Genom samtal, skapande verksamhet och en avslutande utställning som barnen själva producerade bereddes plats för dem att ge uttryck för sin situation och sina funderingar kring livet, diagnosen och relationerna. Utställningen visas fortfarande på bibliotek och skolor i Gävleborg.

Kulturutveckling

En prioriterad grupp för den regionala biblioteksverksamhetens metodutvecklande arbetet har varit barn med funktionsvariationer. Man har vidareutvecklat verksamheten med Äppelhyllor, som ska göra det lätt för barn och unga med funktionsvariationer att hitta anpassade böcker. Inom KUB:s bemötandespar uppmärksammades särskilt personer med neurologiska funktionshinder och deras behov på biblioteken.

Kultur och kreativa näringar

Under senare år har kulturskaparnas företagande uppmärksammats som en näringsgren att ta på allvar. Många kulturskapare jobbar som frilansare och egna företagare. Men inte minst inom kultursamverkansmodellens olika institutioner finns även arbetsgivare för kulturskapare.

2013 årsskiftet avslutades projektet KKN II som drevs av kommunalförbundet Region Gävleborg. Projektets resultat och de kunskaper som det bidragit till är en grund för det fortsatta arbetet med de kreativa näringarna.

Under planperioden startade dåvarande Landstinget tillsammans med kommunalförbundet Region Gävleborg en Gävleborgsfond på mikrofinansieringsplattformen www.crowdculture.se. Syftet har varit att utöka möjligheterna till finansiering av projekt. Intresset för fonden har varierat. Verksamheten fortsätter då fonden bedöms vara ett viktigt komplement till regionens övriga bidragsgivning för kultursektorn.

Hälsinglands Museum

Slöjda för livet är ett projekt hos där slöjdare och konstnärer arbetat tillsammans med professor Paasi Välimaa för att utveckla nya produkter kring begravningsritualen.

Projektet Hudiksvall hela livet har även en arbetsmiljöaspekt. Projektet drevs i samarbete med Vårdförbundet och hade en infallsvinkel där man undersökte hur kulturkunskaper kan bli en värdefull kompetens för den ordinarie vårdpersonalen i äldreomsorgen.

Kulturutveckling

Verksamhetens kompetens var en resurs i projektet Katapult som drevs av föreningen Kulturrum tillsammans med Riksförbundet Folkmusik och Dans. Syftet med projektet var att ge musiker från andra länder bättre förutsättningar att synas på den svenska musikscenen.

2013 avslutades projektet The Galaxy of Postproduction där Kulturutvecklings filmkompetens medverkat som en resurs. Projektet syftade till att skapa ett nätverk för yrkesverksamma inom postproduktion av film. Delar av nätverket fungerar fortfarande.

Kulturutveckling har medverkat till att skapa ett nationellt nätverk för slöjdare. Ett arbete pågår för att utveckla slöjdens möjlighet att stärka varumärken och kulturmiljöer.

Hösten 2015 bjöds Gävleborgs fria kulturliv in till två informationskvällar. Vid dessa tillfällen informerade Statens Kulturråd, Konstnärsnämnden och Musikverket om sina bidrag till det fria musiklivet tillsammans med regionens olika stödformer. Den regionala informationen gällde de olika kulturstöd som finns inom kultur- och kompetensnämnden. Men även olika stöd som företag kan få genom Region Gävleborg och från Almi Företagspartner.

Litteratur och läsfrämjande

Litteratur och läsfrämjande infördes i kulturplanen 2015 efter att staten tillfört området till kultursamverkansmodellen. Dock utan att tillföra några ytterligare statliga medel.

Folkteatern i Gävleborg

Som ett sätt att uppmuntra ungas skrivande arrangerade Folkteatern i Gävleborg skrivartävlingen .txt:samtal tillsammans med Sv Radio P4 Gävleborg och Hälsingeakademi.

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet har arbetat läsfrämjande genom att initiera en skivworkshop för arabisktalande barn med den syriske barnboksförfattaren Baree Khalil, ”Sagor för den uttråkade draken” vid 10 tillfällen. Till utställningen Hur gick det sen? har kopplats en omfattande programverksamhet med läsfrämjande aktiviteter kring Tove Janssons böcker. Dessutom har museets faktarum utökats med en avdelning med konst- och kulturhistoriska böcker för barn och unga.

Kulturutveckling

Kulturutveckling har under perioden arbetat inom området genom att utveckla olika metoder inom läsfrämjande. De metoder som utvecklats kännetecknas av att olika konstområden samverkat. Exempel på metoder som utvecklats eller vidareutvecklats under perioden är Berättarrygsäcken (med Folkteatern,

Länsmuseet och Litteraturhuset i Sandviken), Se en bok (med ansvariga för regionens konstsamling) och Läs en teater (med Riksteatern Gävleborg).

Inom litteraturområdet har Kulturutveckling prioriterat bilderboksförfattare tillsammans med Region Gävleborgs Konstsamlingsteam. Originalbilder från olika bilderböcker har köpts in, kopplat till dessa har det genomförts ett arbete för att uppmärksamma hur text och bild samverkar samt värdet av att läsa bilderböcker tillsammans med sina barn.

I den regionala biblioteksplan som är föreslagen till regionfullmäktige i juni 2016 finns ett uppdrag till Kulturutveckling om att utreda hur man ska arbeta vidare med litteratur som konstform för att eventuellt även inrymma vuxenlitteraturen i sitt arbete.

Uppföljning av de prioriterade perspektiven

De prioriterade perspektiven konkretiseras för respektive verksamhet och följs upp genom arbetet med uppdragsöverenskommelserna. På så sätt hålls frågorna aktuella, medan arbetet fortgår på olika sätt inom de olika konstområdena.

Kvalitetsperspektiv

Folkteatern i Gävleborg

Förutom Folkteatern i Gävleborgs ordinarie kvalitetsarbete som regleras i produktionsbeskrivningarna för varje enskild produktion bidrar den nära kontakten med publiken och länets invånare i den nya verksamhetsdelen ”Publika processer och -dialoger” till teaterns utveckling.

I samband med planperiodens utgång bytte teatern konstnärlig ledning vilket kommer att få betydelse för verksamhetens konstnärliga utveckling. Teatern har idag tre konstnärliga ledare, vilket är unikt i teatersverige.

Gävle Symfoniorkester

Såväl symfoniorkesterns programråd som konstnärliga råd för, tillsammans med ledningen och chefsdirigenten, en kontinuerlig kvalitetsdiskussion runt verksamheten.

Gävle kommun, som är orkesterns huvudman har genomfört medborgardialoger om kvalitet och konstnärlig förnyelse. Där deltog representanter för orkestern tillsammans med kommunens övriga kulturverksamheter och lokala politiker.

Orkestern fick en ny konstnärlig ledare under perioden vilket har stor betydelse för orkesterns konstnärliga utveckling.

Under vintern 2014-2015 genomfördes en utredning med fokus på orkesterns organisation och uppdrag.

Hälsinglands Museum, Länsmuseet Gävleborg och Arkiv Gävleborg

Museernas och arkivets gemensamma institutionsplanering är ett strategiskt kvalitetsarbete som ökat institutionernas samarbeten, exempelvis inom pedagogik och i bytet av samlingsförvaltningssystem.

I samarbetet har en arkivgrupp skapats med representanter för de tre institutionerna. Gruppens arbete har kretsat kring frågor som rör policy, kompetens, resurser och tillgänglighet och målsättningen är att finna goda samarbetsformer så att de gemensamma resurserna används på bästa sätt.

Ett kvalitetsarbete pågår genom att museerna kopplar till sig forskare och kulturskapare. På så sätt omprövas verksamhetens självbild och samtalet om verksamhetens kärna och uppdrag hålls vital.

Exempel på projekt där man samarbetat med forskare är det gemensamma projektet "Vem äger berättelserna?" och idéarbetet inför förnyelsen av Länsmuseets basutställningar.. Några av de tätaste samarbetsparterna är Cfl i Söderhamn och Högskolan i Borås, Högskolan i Gävle.

Genom att samarbeta med konstnärer tillför konstnärskapen nya dimensioner på de områden som museerna vill undersöka. Några exempel är Inta Ruka – Way of Life-People from Hälsingland, Reine Lööf – Avtryck, Magdalena Dzjiurlikowska och Niklas Rydén – Bilder av Hälsingland, Lita Cabellut – Blind mirror, Barea Khalil – Sagor för den uttråkade draken.

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet har under perioden genomfört ett utvecklingsarbete för att upprätta kriterier som ger bättre möjligheter att utvärdera kvalitet i verksamheten, för förvärv och gallring, samt utveckla publika verktyg för samlingarnas tillgänglighet och användbarhet.

Arkiv Gävleborg

Arkivkurser har hållits i samtliga länets kommuner. Syftet med dessa har varit informationsspridning, ökad historiemedvetenhet och på sikt bättre förutsättningar för arkivets arbete.

Genom Arkiv Gävleborgs ökade engagemang och samarbeten med museerna har nya områden prioriterats och verksamheten har fått ge avkall på sin effektivitet inom ordnings- och förteckningsarbetet. Detta är en förskjutning i verksamheten att vara observant på.

Kulturutveckling

Under planperioden har avdelningen Kulturutveckling bildats. Syftet med den nya organisationen var att skapa goda förutsättningar för en förnyad roll för verksamheterna med ett mer processinriktat och metodutvecklande arbetssätt.

En ny funktion som verksamhetsutvecklare skapats inom Kulturutveckling. Detta har möjliggjort att gemensamma frågor som kommunikation, arbete med barn- och unga samt HBTQ-frågorna förstärkts.

Inom biblioteksområdet har kompetensutvecklingsprojektet KUB tillsammans med förändringar i arbetssätten inom det regionala bibliotekssamarbetet Helge bidragit till att förtydliga den regionala biblioteksverksamhetens roll och relationer till folkbiblioteken i kommunerna.

Förutom den höjda kompetensnivån på de lokala biblioteken genererade KUB-projektet ett nätverk och en arbetsmetod som man sedan tagit med in till det nya, läsfrämjande projektet Dela läslust, som pågår 2015-2017.

Riksteatern Gävleborg

Riksteaterns verktyg för urvalskriterier är ett stöd för kvalitetsdiskussionen tillsammans med de lokala teaterföreningarna.

Ett repertoarråd har bildats i samarbete med Riksteatern Gävleborg och Folkteatern i Gävleborg. Repertoarrådet består av representanter från de olika teaterföreningarna i länet och arbetar med samordning, urval och marknadsföring med syfte att förbättra och samordna arrangemangen i länet

Barn och unga

Länsgruppen för barnkultur har utretts. Gruppen samordnade Kulturutvecklings, Riksteatern Gävleborgs och Läns museets kulturaktiviteter för barn, främst gentemot skolan. Under 2016 ombildas gruppen till en "Regionala barnkulturgruppen" med representanter från samtliga verksamheter inom kultursamverkansmodellen.

Kulturutveckling har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för en kulturgaranti som skall omfatta alla barn i Gävleborg. En bakgrund till uppdraget är att Gävle kommun har utvecklat Kulturtrappan, en modell som garanterar professionell kultur för alla barn i kommunen. De regionala verksamheterna berörs som "leverantörer" till Kulturtrappan i Gävle.

Folkteatern i Gävleborg

Efter att samverkansmodellen infördes reglerar uppdragsöverenskommelsen med Folkteatern i Gävleborg att teatern över tid ska ge ungefär lika många föreställningar för barn och unga som för vuxna.

Gävle Symfoniorkester

En viktig förändring av symfoniorkesterns verksamhet har varit att orkestern markant ökat sitt utbud för barn och unga, utan att därför minska det traditionella utbudet. En öppen musikförskola Tamburinen har startats i Gävle konserthus.

Orkestern har vidareutvecklat konserttemat Pärlor för glin och driver pedagogisk verksamhet som mentorskap och seminarier om kompositionsmetoder.

Verksamheten för barn och unga bedrivs i första hand i orkesterns ”hemkommun” Gävle. Men i och med samverkansmodellens införande utvecklas verksamhet för barn och unga även i övriga länet.

Hälsinglands Museum, Läns museet Gävleborg och Arkiv Gävleborg

Museerna och arkivet har alla en betydande verksamhet för barn och unga. Som en del i den gemensamma verksamhetsplaneringen har man inlett ett samarbete kring den pedagogiska verksamheten.

Läns museet Gävleborg

Läns museet har under planperioden ökat satsningen på kulturmiljöpedagogik med en nyinrättad tjänst. I ett initialt skede har arbetet huvudsakligen inriktats på att levandegöra forntiden i uppsökande aktiviteter riktade till länets grundskolor och barnfamiljer.

Till utställningen Slow Art knöts ett Skapande skola-projekt med inriktning på tidens och eftertankens roll i skapandeprocessen, ca 400 elever i länets grundskolor deltog.

Arkiv Gävleborg

Ett målmedvetet utvecklingsarbete har bidragit till att den pedagogiska delen av Arkiv Gävleborgs verksamhet har förstärkts. Genom ett ökat bidrag inom kultursamverkansmodellen fick man möjlighet att anställa en arkivpedagog. Detta har resulterat i en kraftig ökning av verksamheten. Arkivets pedagogiska verksamhet är i första hand inriktad på unga i gymnasiet och på högskolan.

Kulturutveckling

En stor del av skolornas utbud av kultur i skolan organiseras och subventioneras regionalt av kulturutvecklings musikproducenter respektive Riksteatern Gävleborgs länsteaterkonsulent.

Arbetet med skapande skola sker i första hand på lokal nivå. Det har varit svårt att hitta en fungerande organisation där den regionala kompetensen blir ett stöd för det lokala skapande skola-arbetet.

Under perioden har Kulturutveckling tillsammans med en rad olika aktörer arrangerat konferenser och seminariedagar för att öka kunskapen om och inspirera till hur kultur kan användas som en pedagogisk resurs i skolan.

Festivaler som verksamheten på olika sätt medverkat i och till är Skräckfilmsfestivalen i Söderhamn, Exit filmfestival samt deltagande från Gävleborg i novemberfestivalen i Trollhättan.

Tillsammans med Gästrik-Hälsinge Hemslöjdsförbund genomfördes en förstudie om slöjdklubbshandledarutbildningen. En viktig slutsats som förstudien kom fram till är att slöjdklubbskonceptets fasta form inte alltid är lämplig för det ideella engagemanget i det lokala föreningslivet.

Riksteatern Gävleborg

En stor del av skolornas utbud av kultur i skolan organiseras och subventioneras regionalt av kulturutvecklings musikproducenter respektive Riksteatern Gävleborgs länsteaterkonsulent.

Under planperioden har de lokala teaterföreningarna inspirerats så att samtliga nu når målet att arrangera minst en offentlig familjeföreställning per år.

Jämlikhet- och jämställdhetsperspektiv

Folkteatern i Gävleborg

Folkteatern arbetar regelbundet med könsöverskridande gestaltning i sina föreställningar. Föreställningen Kärleken är fri lyfte jämlikhetsproblematiken i ett hederskulturssammanhang.

Gävle Symfoniorkester

Gävle Symfoniorkester tillämpar jämställdhetsprincipen 60/40 för gästande artister. Principen är svår att uppnå när det gäller dirigenter. 15% av gästande dirigenter under perioden har varit kvinnor. Hela personalen har genomfört en utbildningsdag och jämställdhet och diskriminering.

Hälsinglands Museum, Läns museet Gävleborg och Arkiv Gävleborg

I ett gemensamt arbete undersökte institutionerna motstånd och aktivism. Man gjorde en film Finns det en gräns? om engagemang, demokrati, yttrandefrihet, aktivism, martyrskap och historiebruk. Filmen kan fungera som ett underlag för samtal i skolan. På Hälsinglands Museum gjordes även en utställning och en film Pussy Riots vs Putin och Läns museet i Gävleborg gjorde en utställning Joe Hill – martyren från Gävle, som efter att den visades på Läns museet gått vidare till Fängelsemuseet och Ljusdalsbygdens Museum.

Hälsinglands Museum har genomfört ett pedagogiskt arbete om normer, könsroller och folkhälsa i samarbete med HIV/STI-gruppen i Hudiksvall. Alla högstadieskolor i Hudiksvall och Nordanstig samt Glada Hudikgymnasiet deltog.

I en utställning och dialogprocess återupprättade Vasaskolans feministiska förening Lilith sin saboterade anslagstavla på Läns museet och ställde frågor om varför feminism behövs. Läns museet genomför regelbundet visningar, föredrag och workshops på teman som makt, genus och queer. Ett exempel är föredraget ”Klädkoder, normer och mentalitet” i samarbete med Gästrik-Hälsinge

Hemslöjdsförbund, Gästrike-Hälsinge Hembygdsförbund och konstnärnätverket FiberArt.

Kulturutveckling

Inom Kulturutveckling har frågor om normkritik genomsyrat verksamheten. Flera seminarier har arrangerats och medarbetarna har bjudits in att medverka vid externa aktörers inspirationsdagar mm. Samarbeten på temat har genomförts med bland andra Kvinnojouren Blåklockan, ungdomsmottagningen i Gävle och lärandeförvaltningen i Hudiksvall

Flera av de konserter som erbjudits skolan behandlade frågor om genus och normkritik, ofta med tillhörande workshop.

Kulturutvecklings singer/songwriterprojekt Systrarna har arbetat med en plattform där unga tjejer fått tillgång till två mentorer som coachat och inspirerat både individuellt och i grupp. Projektet är avslutat och Studieförbundet har tagit över ansvaret för att driva verksamheten vidare.

Den regionala biblioteksverksamheten deltog i en jämställdhetsobservation inom KUB-projektet för att studera jämställdhet vid bibliotekens informationsdiskar.

Gävleborg har erhållit medel för stöd till unga, kvinnliga filmare från SFI:s filmkulturella stöd till barn- och ungdom

Miljöperspektiv

Kulturutveckling är miljöcertifierad och arbetar med frågorna enligt Region Gävleborgs miljöledningssystem. Övriga verksamheter strävar efter så låg miljöpåverkan som möjligt, arbetet följs upp i samband med arbetet med uppdragsöverenskommelserna.

Länsmuseet har arbetat främjande inom miljöområdet genom att lyfta fram kulturarven som resurser för hållbarhet med föreläsningar på temat byggnadsvård/återbruk exempelvis Släng inte ut ditt gamla kök.

Funktionshindersperspektiv

I kulturplanen som gäller 2016-2018 är rubriken utbytt till, Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.

Samtliga institutioner har utarbetat tillgänglighetsplaner och arbetet har påbörjats för att åtgärda enkelt avhjälpbara hinder.

Gävle Symfoniorkester

Gävle Symfoniorkester har genomfört en utbildningsdag i tillgänglighet för medarbetarna.

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseets har deltagit i projektet Fokus (Funktionshinder Och Kulturarv, Utbildning, Samverkan) tillsammans med Upplandsmuseet och med HandikappHistoriska Föreningen som projektägare.

Länsmuseet har genomfört olika pedagogiska insatser med anpassade visningar och workshops. En fördjupning inom området neuropsykiatriska diagnoser skedde i arbetet med utställningen Extra allt!

Kulturutveckling

Kulturutveckling har påbörjat arbetet med att utveckla ”Äppel Päppel” – en metod för att inspirera till ökad användning av bibliotekens Äppelhyllor för barn och unga med en funktionsnedsättning.

Inom KUB:s bemötandespår uppmärksammades särskilt personer med neurologiska funktionshinder och deras behov på biblioteken.

Interregionalt perspektiv

Där det upplevs som relevant har verksamheterna sökt samarbeten med andra regioner, exempelvis:

- Kärleken är fri möjliggjordes genom Folkteaterns samarbete med Länsstyrelsen i Östergötland och Rädda Barnens riksorganisation, projektet kommer att tas över av Örebro Länsteater.
- Genom att Gävle Symfoniorkester samarbeten med andra orkestrar möjliggörs större produktioner. Gävle Symfoniorkester samarbetar regelbundet med Västerås Sinfonietta och med DalaSinfoniettan.
- Hälsinglands Museum har under perioden haft samarbeten med Upplands Museet och Textilmuseet i Borås.
- Länsmuseet har haft ett utbyte av utställningar med Östergötlands Länsmuseum och Jönköpings Länsmuseum.
- Kompetensutvecklingsprojektet KUB möjliggjordes genom ett samarbete mellan de regionala biblioteksverksamheterna i Gävleborg, Uppsala, Dalarna och Värmland.
- Videogud med videokonststationer tillsammans med Dalarna och Uppsala utvecklas vidare. Genom att regionernas resurser samverkar möjliggörs en verksamhet som Region Gävleborg skulle ha svårt att driva på egen hand.

Internationellt perspektiv

Där det upplevs som relevant har verksamheterna sökt samarbeten med andra länder.

Folkteatern i Gävleborg

Folkteatern har haft ett visst samarbete med Åland.

Gävle Symfoniorkester

25 procent av orkesterns musiker är födda i ett annat land än Sverige, dessa representerar 11 nationaliteter. Under perioden har ca 40 procent av artisterna varit internationella gäster.

Från januari 2013 till maj 2015 har Gävle Symfoniorkester ett samarbetsavtal med Ålands landskapsregering. Två gånger per år har man gästspelat på Åland. Då genomförs även verksamhet av pedagogisk karaktär med och för elever vid Ålands Musikinstitut. Man undersöker under 2016 möjligheterna till ett fortsatt samarbete.

Hälsinglands Museum

Hälsinglands Museum är förmodligen den institution i Gävleborg som har haft flest internationella samarbeten under planperioden, dessa har utmynnat i olika utställningar och samarbetsprojekt. Ett exempel är kontakten med den lettiska fotografen Inta Ruka som resulterade i en utställning och en bok, "Way of Life – People from Hälsingland". Genom samarbetet har en relation till Lettland och Riga upparbetats och museet engagerades i Rigas kulturhuvudstadsår och Rigas första större fotoevenemang – Riga Photo Month. Samarbetet har för museet flera syften bland annat att skapa möten mellan samtida fotokonst och den tradition som finns från Hilding Mickelsson. Hälsinglands Museums samarbete med Lita Cabellut och utställningen Blind Mirror är ett annat av museets internationella samarbeten.

Länsmuseet Gävleborg

Länsmuseet har deltagit i det treåriga projektet Cult Identity som knutit samman länets kulturhistoria med två regioner i Estland och Lettland. Informationsmaterial har tagits fram och kultplatserna har kartlagts och presenterats vid ett flertal seminarier i Sverige, Estland och Lettland. I arbetet med utställningen om Joe Hill har länsmuseet haft ett betydande samarbete med olika personer och institutioner i USA. Länsmuseet har även gjort arkivstudier på Riksarkivet i Helsingfors kring skogsfinnska bosättningar.

Kulturutveckling

Kulturutveckling är aktivt engagerade inom Jeunesses Musicales arbete. Olika musikaliska utbyten sker regelbundet, både genom att internationella grupper kommer till Gävleborg, en saxofonorkester från Japan, eller att våra orkestrar gästspelar utomland, Gävleborgs Ungdoms Big Band var gäster vid en musikfestival i Belgien.

Medarbetare från Kulturutveckling har deltagit som föredragshållare på internationella konferenser som Barnboks-konferensen i Bologna och vid Internet Librarian i London. På så sätt har information om verksamhetens arbetsätt och metoder spridits internationellt.

Kulturutveckling har inom ramen för biblioteksprojektet KUB arrangerat studieresor till Finland, Nederländerna, Storbritannien och Danmark. Några

representanter från Gävleborg deltog även i en resa till Texas för att öka kunskapen om bibliotekens e-tjänster.

Referensgruppen för slöjdfrågor har gjort en resa till Frankrike för att studera hur hemslöjd och kreativa näringar kan bidra till ekonomisk tillväxt i anslutning till ett världsarv.

En projektgrupp från Stundars i Finland har besökt Gävleborg med studiebesök och slöjdarträffar i Ljusdals och Bollnäs kommuner. Syftet med studiebesöken var att ta fram ett underlag för utbyte avseende kursledare och tekniker.

Sammanfattning

Kulturplanens mål, utvecklingsområden och prioriterade perspektiv beskriver den regionala kulturpolitikens vilja. I och med att kulturplanen processats under en förhållandevis lång period fanns tid att förankra de politiska inriktningarna. Genom att dessa sedan bryts ner i uppdragsöverenskommelser för respektive verksamhet förtydligas konsekvenserna för verksamheten. Detta har bidragit till att uppdrag och förväntningar på de regionala kulturverksamheterna blivit tydligare.

Ett särskilt arbete gjordes tillsammans med Hälsinglands Museum, Läns museet Gävleborg och Arkiv Gävleborg, det så kallade MAX-projektet. Det arbetet syftade till att förtydliga kulturarvsinstitutionernas förnyade uppdrag och bidrog till institutionernas fortsatta samarbeten.

Sammantaget har arbetet med kultursamverkansmodellen i Gävleborg lett till en rad aktiviteter och åtgärder som på olika sätt stärker de politiska prioriteringarna i kulturplanen.

De regionala kulturverksamheterna har var och en på sitt sätt bidragit till att skapa livskraft och ge sammanhang åt människorna i Gävleborg.

Anna Lindqvist
kulturstrateg
